

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

postmottak@kud.dep.no

Trondheim, 15. april 2011

HØRINGSUTTALELSE FRA POLARIS MEDIA

GJELDER NOU 2010: 14

LETT Å KOMME TIL ORDE, VANSKELIG Å BLI HØRT - EN MODERNE MEDIESTØTTE

Vi viser til høringsbrev av 17.1.2011.

Polaris Media representerer tverrsnittet av norske mediebedrifter, fra tradisjonsrike dagsaviser som Adresseavisen, Sunnmørsposten og Harstad Tidende, til en flora av fådagersaviser som når ut til så godt som alle i sine lokalsamfunn. Med 28 mediehus fra Nordfjord i sør til Finnmark i nord, er Polaris Media et regionalt basert mediekonsern med hovedkontor i Trondheim. Papiravisene har mer enn 600.000 daglige lesere, og så godt som alle mediehusene har egne nettaviser med en samlet oppslutning på rundt en million brukere hver uke.

Bakgrunn

Utdrag fra mandatet til mediestøtteutvalget:

”Med utgangspunkt i statens infrastrukturkrav bør hovedmålet med økonomiske virkemidler på medieområdet være å opprettholde et medie- og kultur mangfold som kan sikre befolkningen bred tilgang til nyheter og samfunnsdebatt av høy kvalitet og redaksjonell standard. Utredningen bør derfor ha særlig fokus på nyhets- og aktualitetsmedier og mediernes funksjon i nyhets- og debattformidlingen.”

Allerede i mandatet ligger en anerkjennelse av dagens medie- og kultur mangfold i Norge som en viktig bærebjelke i demokratiet. Utredningen bekrefter dette blant annet med følgende fra kap 1.2:

”Utvalget finner at Internett og sosiale medier blir stadig viktigere, men at de ikke har erstattet den funksjon etablerte medier har i å fremme nyheter og samfunnsdebatt. Utvalget finner videre at den etablerte mediebransjen møter press fra ulikt hold, og at støttetiltak derfor er nødvendig for å sikre befolkningen bred tilgang til nyheter og samfunnsdebatt av høy kvalitet og redaksjonell standard.”

Selv med eventuelt nye modeller for pressestøtte, er det viktig å ta vare på viktige sider ved dagens ordning, deriblant:

- å sikre mediemangfoldet
- å bidra til rom for bred offentlig debatt
- å styrke norsk språk og kultur

For å sikre dette, er det etter vår vurdering særlig viktig å videreføre og utvide mvafritaket og sikre den brede støtten til lokalavisene.

Oppsummering

Polaris Media støtter

- Fortsatt mvafritak for papiravisene
- Mvafritak utvides til å gjelde identisk eller tilnærmet identisk elektronisk utgave av papiravisene
- Lavest mulig mva-sats for digitale redaksjonelle tjenester
- Produksjonsstøtten økes eller holdes på dagens nivå og gjøres plattformuavhengig

Polaris Media advarer mot

- Modellen fra det såkalte omfordelingsalternativet som foreslår lavmva for papiravisene som delvis gjøres om til en skatteordning/direkte støtte for medieselskapene. Dette vil både slå uheldig ut i forhold til lesing og i forhold til finansiering av journalistikken. Støtten som i dag går direkte til brukeren, og indirekte til mediehuset, vil med en slik ordning gjøres om til en ren bedriftsstøtte.

Norske medier har en unik rolle

Mvafritaket og pressestøtten har bidratt til at Norge har verdens rikeste flora av papiraviser, og nordmenn ligger på topp i avislesing. I tillegg har norske mediehus greid å plassere seg blant de fremste også når det gjelder oppslutning på nettet. I de aller fleste land er "Topp 20"-lister uten innslag av tradisjonelle mediehus. I Norge er det flere mediehus på den nasjonale listen, og også på lokal- og regionnivå er bildet det samme: Små og store aviser har greid å overføre sin sterke posisjon til nettet – og blitt reelle mediehus. Til og med i små lokalsamfunn kan det lokale mediehuset med en fådagersavis på papir, vise til en like sterk oppslutning på nett som de store aktørene har i det aktuelle området.

Både statlige rammebetingelser og konsernernes tidlige satsing på flere kanaler, har gjort dette mulig. Ikke minst var det viktig at VG, Dagbladet og de store regionavisene tidlig viste at det går an å sikre avisene en posisjon også på nettet – i skarp konkurranse med store internasjonale aktører. Derfor har norske mediehus en unik rolle i det norske demokratiet også på nettet. Men dette er ikke en posisjon som er sikret for alltid. Det er svært viktig at små og store mediehus har ressurser til å utvikle seg videre.

Viktige verdier

Det er fortsatt slik at mediehusene står for det meste av den grunnleggende journalistikken i Norge. Redaksjonene i mediehusene er selve grunnmuren, som bringer fram svært mye av det andre medier viderefremidler. Avisfloraen og det store antallet redaksjoner spredt over hele Norge er grunnlaget for dette. Pressestøtten har bidratt til å gjøre det mulig å ha avisredaksjoner både på Skjåk og Storslett.

Pressestøtten har bidratt til økonomisk uavhengighet. Små og store mediehus i Norge er tuftet på Redaktørplakaten og prinsipper om redaksjonell uavhengighet. Det sikrer fri nyhetsformidling og debatt i norske lokalsamfunn.

En viktig forutsetning for pressestøtten er dessuten ønsket om å fremme norsk språk og kultur. Det har den norske avisfloraen uten tvil gjort. Mediehusene har vært, er og vil fortsatt være viktige språkbærere både på nett og papir. I Polaris Media er det også en rekke mediehus som helt eller delvis publiserer på nynorsk – på nett og papir. For mange fådagereaviser er det en selvfølge at alt blir laget på nynorsk – i pakt med den lokale identiteten.

Like viktig er rollen som kulturbærer. Avisene, og særlig lokalavisene, ikke bare dekker lokal kultur, men gjør den viktig og bidrar dermed til lokal tilhørighet og stolthet. På mange måter er de lokale mediehusene en kulturfaktor i seg selv.

Mva-fritaket

Den kanskje viktigste ordningen for meninger, mangfold og kultur er mva-fritaket på opplagsinntekter som norske avislesere nyter godt av. Det har uten tvil stor betydning, ettersom det bidrar til at prisen for abonnement på norske aviser kan holdes forholdsvis lav. Det gjør avislesing mulig for de aller fleste i det norske samfunnet. Et bortfall av mva-fritaket vil føre til prisøkninger som vil gi lavere aviskonsum. Mediehusenes rolle som massemedium blir redusert. Den brede deltakelsen i den offentlige debatten – og dermed demokratiet – vil bli skadelidende.

Det framstår dessuten som uheldig at mva-fritaket bare omfatter opplagsinntekter fra papiraviser. Mediehusene har inntatt en tilsvarende rolle med å publisere innhold i digitale kanaler. Med mva-fritak også på dette området, kan vi styrke satsingen på å produsere digitalt innhold av høy redaksjonell kvalitet – og ytterligere styrke mediehusenes muligheter for å sikre mangfoldet og leve opp til sin viktige rolle i demokratiet.

Flermedialitetsalternativet viser til at det ideelle utfallet av en plattformnøytral harmonisering ville innebære nullsats også for tilsvarende digitale redaksjonelle tjenester. På grunn av både politiske og juridiske utfordringer ved å etablere nye omsetningsområder utenfor standardsatsene i merverdiavgiftsloven, er det i forslaget pragmatisk lagt til grunn at den laveste mva-satsen (8 prosent) innføres for tilsvarende digitale redaksjonelle tjenester.

Polaris Media er enig i at det ideelt sett burde være nullsats også for tilsvarende digitale tjenester. Det er likevel en betydelig forbedring i forhold til dagens situasjon om det innføres lavmva for digitalt redaksjonelt innhold.

Produksjonsstøtten til fådagersavisene

Produksjonsstøtten til de små fådagersavisene gjør det mulig at de fleste lokalsamfunn i vår region har sin egen lokale avis. Disse avisene har vært og er svært viktige for informasjon, debatt og lokal identitet i sine områder. Det har vært mulig å etablere slike aviser selv med et spinkelt annonsegrunnlag.

Videre er det svært viktig at støtten har bidratt til at også disse mediehusene har tatt skrittet over i den digitale verden og utgir egne nettaviser. Behovet for videre utvikling av disse nettavisene er stort, og det er særlig krevende å få til dette når de digitale inntektene fortsatt er relativt små. Det er viktig at disse mediehusene kan holde posisjonen og utvikle seg videre i flere kanaler og dermed stå mot trusselen om at internasjonale nisjetilbud på nettet skal dominere folks mediehverdag.

I mange byer har nr. 2-avisene inntatt en rolle som likner de lokale fådagersavisene. I Polaris Media har eksempelvis iTromsø inntatt rollen som en nær byavis. Mediehuset konkurrerer selvsagt med regionavisen Nordlys, men har også en utfyllende funksjon som sikrer mangfoldet i byen Tromsø. I denne regionen har dette en svært stor verdi. Støtte til mediehus av denne typen er derfor med på å sikre mangfoldet.

Tilsvarende ser vi at den direkte støtten til riksspredte meningsbærende aviser har bidratt til et større mangfold og hindret ytterligere avisdød.

Polaris Media er enig i opprettholdelse og om mulig økning i denne direkte støtten, men grunnlaget for tildeling av støtte bør gjøres plattformuavhengig.

Øvrige støtteordninger

Denne høringsuttalelsen er konsentrert spesielt om de støtteordningene vi mener er av størst betydning, altså mva-fritaket og den direkte støtten (produksjonsstøtten).

Polaris Medias vurdering er at flermedialitetsalternativet i stor grad er i tråd med våre vurderinger av støttetiltakene.

I dette ligger at vi også ser positivt på øvrige tiltak som er foreslått i dette alternativet, uten at vi har gått dypt inn i disse vurderingene. I dette ligger prosjektstøtte delt i to;

- plattformuavhengig støtte til nyhets- og aktualitetspregede lyd- og bildeproduksjoner i lokale og regionale medier, uavhengig av distribusjonsmåte
- støtte til utviklingsprosjekter hvor støtteformen vris til samarbeidsprosjekt i bransjen

Vi stiller oss også positiv til økt støtte til etterutdanning og forskning samt arbeidsstipender.

Konklusjon

Mediebransjen opplever en krevende transformasjon fra gamle til nye medier. Fortsatt er det slik at det er de tradisjonelle mediene som i stor grad finansierer journalistikken og også

utviklingen av digitale medietilbud. Dagens støtteordninger har virket og må tas vare på, selv om det også er nødvendig at de tilpasses utviklingen. Dette blir etter vårt syn ivaretatt i flermedialitetsalternativet.

Dette alternativet vil også sikre målene med støtteordningene, mål som det over lang tid har vært bred enighet om:

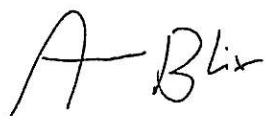
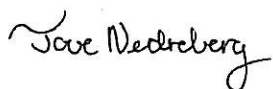
- Sikre ytringsfriheten (levende demokrati)
- Legge til rette for mangfold av medier (innholds- og eiermangfold)
- Legge til rette for kvalitet i medier (samfunnsoppgaven)

Disse målene har ikke blitt mindre viktige.

Polaris Media

Adresseavisen Gruppen

Polaris Media Nordvestlandet

Harstad Tidende Gruppen

